

VŠEOBECNÁ ŠTRUKTÚRA NÁVŠTEVNÉHO PORIADKU (MODULÁRNA VERZIA)

I. Úvodné ustanovenia a právny rámec

- **Identifikácia inštitúcie:** Presný názov, sídlo a zriaďovateľ organizácie.
- **Právna opora dokumentu:** Odkaz na legislatívu SR (Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách, Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu) a štandardy ICOM.
- **Vznik zmluvného vzťahu:** Ustanovenie, že vstupom do objektu alebo zakúpením vstupenky návštevník uzatvára konkludentnú zmluvu a zaväzuje sa dodržiavať tento poriadok (§ 415 Občianskeho zákonníka).
- **Účel dokumentu:** Deklarácia povinnosti chrániť personál, návštevníkov, zbierkové predmety a integritu priestorov.

II. Podmienky vstupu a režim prevádzky

- **Otváracie hodiny a prístup:** Podmienky vstupu do expozícií a regulácia pohybu.
- **ŠPECIFICKÝ MODUL: Typ priestoru**
 - *Pre Národné kultúrne pamiatky (NKP):* Právo inštitúcie obmedziť počet osôb v expozícii z dôvodu ochrany historických podláh, fresiek či mikroklimy. Zákaz vstupu v obuvi, ktorá by mohla poškodiť podlahy (napr. ihličkové podrážky).
 - *Pre Moderné výstavné priestory:* Možnosť regulácie vstupu pri interaktívnych alebo imerzívnych inštaláciách. Pravidlá pre pohyb v blízkosti nechránených (nezasklených) moderných diel.
- **ŠPECIFICKÝ MODUL: Bezpečnostný personál a kompetencie**
 - *Pre inštitúcie s vlastnou SBS / strážnou službou:* Právo pracovníkov SBS vykonať kontrolu batožiny, nevpušťať podozrivé osoby a fyzicky zasiahnuť či zadržať osobu do príchodu Polície SR pri páchaní vandalizmu.
 - *Pre inštitúcie bez SBS (ochrana lektormi / kustódmí):* Lektori a kustódi majú status osôb poverených prevádzkovateľom. Majú právo verbálne vyzvať návštevníka na kontrolu batožiny, odprieť mu vstup v prípade odmietnutia, a pri neuposlúchnutí pokynov prerušiť prehliadku a okamžite privolať políciu.
- **Odopretie vstupu:** Právo nevpušťať do objektu osoby pod vplyvom alkoholu/toxických látok alebo osoby vykazujúce verbálnu či fyzickú agresiu.

III. Zakázané predmety a látky

- **Zbrane a nebezpečné predmety:** Striktný zákaz vnášania zbraní, ich replík, nožov a ostrých predmetov.

- **Tekutiny a chemikálie:** Zákaz vnášania neoznačených tekutín, farieb, lepidiel a chemických látok (ochrana pred útokmi aktivistov a vandalizmom).
- **Rozmerná batožina:** Povinnosť odložiť ruksaky, veľké tašky a dáždniky do šatne.
- **Fotografické príslušenstvo:** Zákaz vnášania statívov a teleskopických (selfie) tyčí bez povolenia.

IV. Pravidlá správania sa v expozíciách

- **Fyzický kontakt so zbierkami:** Striktný zákaz dotýkania sa vystavených diel, zbierkových predmetov, pamiatkových interiérov a fresiek.
 - *Výnimka pre moderné expozície:* Výslovné označenie diel, ktoré sú určené na interakciu (hmatové expozície, interaktívne prvky a umenie).
- **Udržiavanie odstupu:** Povinnosť rešpektovať vymedzujúce zábrany, kordóny, čiary alebo elektronické signalizačné systémy.
- **Režim fotografovania:** Povolenie nekomerčného fotenia výhradne bez použitia blesku a statívu.

V. Špecifické doložky pre vybrané skupiny návštevníkov

1. Organizované školské a detské skupiny

- **Zodpovednosť pedagogického dozoru:** Pedagogický dozor (učiteľ, vedúci skupiny) nesie plnú právnu a morálnu zodpovednosť za správanie celej skupiny počas celého pobytu v objekte.
- **Pomer dozoru a detí:** Určenie povinného počtu dospelých sprievodcov na konkrétny počet detí (napr. 1 dospelý na 15 detí).
- **Pohyb skupiny:** Povinnosť držať skupinu pokope; deti sa nesmú pohybovať po expozíciách samostatne a bez dozoru. Pedagogický dozor je povinný zabezpečiť, aby deti nerušili ostatných návštevníkov hlukom alebo behaním.
- **Sankcie pre skupiny:** V prípade nezvládnuteľného správania má personál (SBS alebo lektor) právo celú skupinu bezodkladne vykázať bez nároku na vrátenie vstupného.

2. Ľudia so zdravotným hendikepom (Inklúzia a asistované práva)

- **Vodiace a asistenčné psy:** Výslovné povolenie vstupu pre riadne označené vodiace a asistenčné psy sprevádzajúce osoby so zrakovým alebo iným zdravotným postihnutím (výnimka zo všeobecného zákazu vstupu so zvieratami).
- **Zdravotné a kompenzačné pomôcky:** Povolenie vjazdu s invalidnými vozíkmi (mechanickými aj elektrickými) a inými kompenzačnými pomôckami (napr. barle, chodítko).

- **Obmedzenie pri NKP:** V historických objektoch bez bezbariérového prístupu sa definujú trasy, ktoré sú bezpečne dostupné, prípadne podmienky asistencie personálu.
- **Hmatové a zmyslové expozície:** Právo na dotyk s vybranými replikami alebo špeciálne upravenými exponátmi pre nevidiacich a slabozrakých návštevníkov.
- **Prednostný prístup a doprovod:** Pravidlá pre bezplatný alebo zvýhodnený vstup pre doprovod osoby s preukazom ŤZP-S.

3. Účastníci kreatívnych workshopov, ateliérov a tvorivých dielní

- **Vymedzenie priestoru:** Materiály a nástroje poskytnuté inštitúciou (farby, lepidlá, nožnice, rezáky, hlina atď.) je povolené používať výhradne v priestoroch na to určených (atelier, tvorivá dielňa, vyhradený edukačný kútik). Je prísne zakázané vynášať tieto materiály a rozpracované diela do priestorov stálych expozícií a výstavných siení.
- **Bezpečnosť pri práci s nástrojmi:** Účastníci workshopu sú povinní používať poskytnuté nástroje (najmä nožnice a rezné nástroje) bezpečne a výhradne na účel určený lektorom. V prípade detských skupín a maloletých účastníkov je používanie ostrých nástrojov povolené len pod priamym dohľadom lektora alebo prítomného pedagogického dozoru / rodiča.
- **Ochrana zdravia a majetku:** Účastníci sú povinní rešpektovať pokyny lektora týkajúce sa ochrany odevu a čistoty (používanie ochranných záster, podložiek). Inštitúcia nezodpovedá za znečistenie alebo poškodenie osobného majetku a odevu návštevníka spôsobené neopatrnou manipuláciou s výtvarným materiálom.
- **Manipulácia s chemickými látkami a fixatívmi:** Používanie akýchkoľvek chemických látok, sprejov, fixatívov alebo zapáchajúcich materiálov podlieha výslovnému schváleniu lektora a smie sa realizovať len v priestoroch s aktívnym vetraním alebo v exteriéri.
- **Ukončenie aktivity a poriadok:** Po skončení workshopu sú účastníci povinní uviesť svoje pracovné miesto do základného poriadku a odovzdať zapožičané nástroje lektorovi. Zvyšný materiál (chemikálie, zvyšky farieb) musí byť zlikvidovaný ekologicky a bezpečne, podľa pokynov personálu.
- **Právo na prerušenie aktivity:** Lektor alebo poverený pracovník (kustód/SBS) má právo okamžite odobrať pracovné nástroje a vylúčiť z workshopu osobu, ktorá s materiálom manipuluje nebezpečne, ohrozuje ostatných účastníkov, alebo ignoruje bezpečnostné pokyny, a to bez nároku na vrátenie poplatku za workshop.

VI. Právne následky porušenia pravidiel, náhrada škody a sankcie

- **Režim okamžitého vykázania:** Právo personálu (SBS/lektor) bezodkladne vykazať návštevníka alebo celú skupinu pri porušení poriadku, a to bez nároku na vrátenie vstupného.
- **Zmluvná pokuta a náhrada škody:** Priame prepojenie porušenia pravidiel s povinnosťou plnej finančnej náhrady škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka.
- **Trestnoprávna zodpovednosť:** Upozornenie na okamžité postúpenie cieleného vandalizmu alebo agresie Policajnému zboru SR.

VII. Záverečné ustanovenia

- **Platnosť a účinnosť:** Dátum schválenia štatutárnym orgánom a nadobudnutia účinnosti.
- **Dostupnosť dokumentu:** Povinnosť zverejniť text pri vstupe do objektu a na oficiálnom webe. (Pre hendikepovaných odporúčané zverejniť na webe aj v audio formáte alebo prístupné pre predčítače obrazovky).